

Repertorium

Abáris (Ἄβαρις), prý Hyperborejec, 6. stol. př. n. l., divotvůrce, hlavní osoba jednoho dialogu Hérakleida z Pontu. Slovník *Súda* zaznamenává výběrově názvy jeho prací: *Skythské věšty* (Χρησμοὶ Σκυθητικοί, *Chrésmoi Skythikoi*); *Sňatek boha řeky Hebra* (Γάμος Ἐβερου τοῦ ποταμοῦ, *Gamos Hebrú tú potamú*); *Očistné básně* (Καθαρμοί, *Katharmoi*); *Příchod Apollónův k Hyperborejcům* (Ἀπόλλωνος ἄφιξις εἰς Ἑπερβορέους, *Apollónos afixis eis Hyperboreús*); *Původ bohů* (Θεογονία καταλογάδην, *Theogoniá katalogádén*, v próze), připisovaný i Aristeovi z Prokonnesu.

Adrásotos z Afrodísiady (Ἄδραστος), polovina 2. stol. n. l., peripatetický filozof, autor historických a historiografických úvah o Aristotelově *Eitice Nikomachově* a Theofrastově *Eitice* a dále komentáře k Platónovu *Tímaiovi*.

Aelianus, Claudius ➤ **Ailiános, Klaudios**

Aëtios (Ἀέτιος), 1. nebo 2. stol. n. l., doxograf, autor díla *Výbor názorů řeckých filozofů o přírodní filozofii* (Συναγωγή τῶν ἀρεσκόντων, *Synagógé tón areskontón*).
DIELS, *Doxographi Graeci*, 273-444.

Afareus (Ἀφαρέυς), 4. stol. př. n. l., syn sofisty Hippia a adoptivní syn Ísokratův, skladatel tragédií; byl pod vlivem rétoriky. V didaskaliích z r. 341 př. n. l. se umístil na třetím místě s dramaty *Peliovny* (Πελιάδες, *Peliades*), *Orestés* (Ὀρέστης), *Augé* (Αὐγή).

Africanus ➤ **Iúlios Afrikános**

Afthonios z Antiochie (Ἀφθόνιος), 4./5. stol. n. l., rétor, žák Libaniův, přepracoval učení rétorora Hermogena v *Progymnasmatech* (Προγυμνάσματα), v nichž bylo údajně obsaženo 40 bajek, zčásti se zakládajících na Babriovi, zčásti zcela nových.
RABE, *Rhet. Gr.*, X; *Corp. Fab. Aesop.*, ²I, 133-151.

Agatharchidés z Knidu (Ἀγαθαρχίδης), 2. stol. př. n. l., historik a zeměpisec, peripatetic-

ký filozof, odpůrce asijského slohu, autor dvou velkých historických děl: *Dějiny Asie* (Ἀσιατικά, *Asiatika*, 10 kn.) a *Dějiny Evropy* (Εὐρωπαϊκά, *Európaika*, 49 kn.), z nichž máme jen zlomky; ze spisu *O Rudém moři* (Περὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, *Peri tés Erythrás thalassés*, 10 kn.) se dochovaly výtahy u Fótia a Dio-dóra.

JACOBY, *FGrHist*, 86; MÜLLER, *GGM*, I, 111-195.

Agatharchos ze Samu (Ἀγάθαρχος), 5. stol. př. n. l., malíř, objevitel perspektivy v malířství, autor ztraceného díla *Hypomnéma* (ὑπόμνημα), scénograf Aischylových tragédií.

Agathiás z Myriny v Malé Asii (Ἀγαθίας), 6. stol. n. l., básník a historik, studoval právo v Alexandrii; v Kónstantínopoli byl advokátem ("scholastikos"). Vypsal a systematicky roztrídil epigramy své i svých současníků; jde o *Cyklos nových epigramů* (Κύκλος τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, *Kyklos tón neón epigrammatón*, 7 kn.), většinou převzatých do Kefalovy *Antologie* a pak do *Antologie palatinské*. Jeho dílo *O vládě Iústiniánově* (Περὶ τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας, *Peri tés Iústiniánu basiléiás*, 5 kn.) je pokračováním historie Prokopiovy, ale zůstalo nedokončeno (552-558 n. l.).
DINDORF, *Historici Graeci minores*, II, 132-392.

Agathínos, Klaudios, ze Sparty (Κλαύδιος ἰήτηρ Ἀγαθίνος), 1. stol. n. l., lékař-eklektik, přítel stoika L. Annaea Cornuta. Zachoval se od něho na papyru fragment spisu *Polozimníčné horečky* (Περὶ ἡμιτριταίων, *Peri hémitritaión*).

Agathón (Ἀγάθων) ➤ s. 126

Agón Homérú kai Hésiodú (Ἄγων Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, *Agón [Zápas] Homéra a Hésioda*), pozdní redakce (z doby Hadrianovy) starobylého vypravování o zápase obou vzájemně soutěžících básníků.

WILAMOWITZ, *Vitae Homeri et Hesiodi*, 1916; T. W. ALLEN, *Homeri Opera*, V, Oxford 1912.

Achaios z Eretrie (Ἀχαιός ὁ Πυθοδῶρος), 5. stol. př. n. l., tragický básník, zařazený alexandrijskými učenci do kánonu tragických básníků spolu s Iónem z Chiu a třemi velkými tragiky. Známe 19 názvů jeho děl. Podle filozofa Menedéma byla jeho satyrská dramata horší jen ve srovnání s Aischylovými. Navázal na něj Eurípídés a byl citován Aristofanem.

NAUCK, *TGF*, 746-759; SNELL, *TrGF*, I, 115-128.

Achilleus Tatios (Ἀχιλλεύς Τάτιος) ➤ s. 607

Aidesios z Kappadokie (Ἀιδέσιος), první polovina 4. stol. n. l., žák Iamblichův, novoplatónský filozof, zakladatel školy v Pergamu. Nedochovaly se od něho žádné spisy. Jeho životopis napsal Eunapios.

Ailiános, Klaudios (Κλαύδιος Αἰλιανός), lat.

Claudius Aelianus, z Praeneste, asi 175-235 n. l., rétor v Římě, autor děl rozmanitých obsahů: *O zvláštnostech živočichů* (Περὶ ζῴων ἰδιότητος, *Peri zóon idiotétos*, 17 kn.), *Rozmanité příběhy* (Ποικίλη ἱστορία, *Poikilé historía*, 14 kn.), nejrůznější historické anekdoty, rétorická cvičení, *Dopisy rolníkům* (Ἐπιστολαὶ ἀγροικικαί, *Epistolai agroikikai*). Zlomky spisů ve stoickém duchu: *O prozřetelnosti* (Περὶ προνοίας, *Peri pronoiás*), *O projevech božstiva* (Περὶ θεῶν ἐναργειῶν, *Peri theiôn enargeiôn*).

Ailios Aristeidés (Αἴλιος Ἀριστείδης) ➤ s. 595

Aineiás z Gazy (Αἰνεΐας Γαζαῖος), 6. stol. n. l., autor listů a dialogu *Theofrastos* (Θεόφραστος), v němž se snažil spojit novoplatónismu s křesťanstvím.

Aineiás Taktikos (Αἰνεΐας ὁ Τακτικός), snad totožný s Aineiem ze Stymfálu, 4. stol. př. n. l., autor řady traktátů o vojenské vědě. Dochoval se spis *O obraně měst* (Πολιορκητικά, *Poliorkétika*).

Aischinés z Athén (Αἰσχίνης Ἀθηναῖος) ➤ s. 395

Aischinés z dému Sféttos (Αἰσχίνης), 4. stol. př. n. l., žák Sókratův, autor sókratovských dialogů. Diogenés Láertios uvádí 7 titulů: *Miltiadés* (Μιλτιάδης), *Kallías* (Καλλίας), *Axiokhos* (Ἀξιοχος), *Aspasia* (Ἀσπασία), *Alkibia-*

dés (Ἀλκιβιάδης), *Télaugés* (Τηλαύγης), *Rhinón* (Ῥίνων).

Aischylos (Αἰσχύλος) ➤ s. 143, 160-162

Aisópos (Ἀἴσωπος), autor thráckého či fryžského původu, 7./6. stol. př. n. l.; přičítá se mu soubor bajek uspořádaný za Hadriana.

Akakios z Kaisareie (Ἀκάκιος), † 366 n. l., nástupce Eusebiův na biskupském stolci od r. 340 n. l., inklinoval k ariánství, a proto biskupský stolec ztratil (365 n. l.). Podporoval rozšíření knihovny v Kaisareii, autor spisů polemicky zaměřených (proti Markellovi z Ankýry) a exegetických (komentáře k *Oktateuchu*), z nichž se nám dochovaly jen fragmenty.

DEVREESE, *Studi e Testi*, nr. 201, 1959 (frg.).

Akúsiláos z Argu (Ἀκουσίλαος Ἀργεῖος), 5. stol. př. n. l., logograf, autor přepracování genealogické básně Hésiodovy v iónské próze *Genealogiai* (Γενεαλογίαί).

JACOBY, *FGrHist*, 2; DIELS – KRANZ, *VS*, I, 52-60.

Akylás (Ἀκύλας), lat. **Aquila**, činný za císaře Hadriana (117-138 n. l.), přeložil do řečtiny celý *Starý zákon*. Podle Hieronyma se proslavil extrémní vyhrocenou věrností originálu. Hieronymus také často cituje i “druhé Akylovo vydání”.

Albínos (Ἀλβίνος), kolem r. 150 n. l., platónský filozof, vyučoval ve Smyrně. Zachoval se od něho *Prolog* k četbě Platóna (Εἰσαγωγή, *Eisagóge*) a systematický přehled Platónovy filozofie – *Didaskalikos* (Διδασκαλικός).

Alexandros (Ἀλέξανδρος), *Život Alexandra Makedonského* (Βίος Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνας, *Bios Alexandríu tú Makedonos*), též **Román o Alexandrovi**, přičítaný Kallisthenovi. Existují různé řecké recenze a překlady (arménský, koptský, syrský a latinský – od Iulia Valeria, konec 3. stol. n. l.), jež vycházely z románů v dopisech, ze zpráv posílaných Alexandrem Aristotelovi a Olympiadě a z vyprávění o posledních Alexandrových dnech; z nich sestavil za pozdního císařství blíže neznámý Pseudo-Kallisthenés *Román o Alexandrovi*.

Alexandros z Afrodísiady (Ἀλέξανδρος Ἀφροδιστεύς), 2. stol. n. l., peripatetický filozof,

věnoval císařům Septimiu Severovi a Caracalovi své dílo *O osudu* (Περὶ εἰμαρμένης, *Periheimarmenés*). Byl nejnvýznamnějším komentátorem Aristotela. Zachované komentáře se týkají *Prvních analytik*, *Meteorologie*, *Metafyziky*, *Topik* a spisu *O vnímání*. Další díla: *O duši* (Περὶ ψυχῆς, *Peri psychés*), *Problémy etické* (Ἠθικά προβλήματα, *Éthika problémata*). BRUNS, *Supplementum Aristotelicum*, II.

Alexandros z Miletu (Ἀλέξανδρος Μιλήσιος), 1. stol. př. n. l., polyhistor, gramatik pergamské školy, otrok v Římě po válce s Mithradatem VI., propuštěn Sullou; autor *Dějin Židů* (Περὶ Ἰουδαίων, *Peri Iúdaión*), jichž užívali i Ióséfus Flávios, Kléméns Alexandrijský a Eusebios, dále komentáře ke Korinně, geografických spisů, dějin filozofie a spisu *O Římu* (Περὶ Ῥώμης, *Peri Rhómés*). JACOBY, *FGrHist*, 273.

Alexandros Aitólos (Ἀλέξανδρος Αἰτωλός) ➤ s. 507

Alexis z Thúrií (Ἄλεξις Θούριος) ➤ s. 519

Alfeios z Mytilény (Ἄλφειός), 1. stol. n. l., autor asi deseti epideiktických epigramů obsazených v *Antologii palatinské*.

Alkaios (Ἀλκαίος), 4. stol. př. n. l., autor antických komedií (podle slovníku *Súda*). V r. 388 př. n. l. provozoval drama *Pásífaé* (Πασίφαη) proti Aristofanovu *Plútovi*. MEINEKE, *FCG*, II, 824-834; KOCK, *CAF*, I, 756-764; EDMONDS, *FAC*, I, 886-96.

Alkaios z Messény (Ἀλκαίος Μεσσήνιος), 2. stol. př. n. l., autor epigramů, protivník Filippa V. Makedonského, ježž napadal ve svých básních. Asi 20 jich vešlo do *Antologie palatinské*.

Alkaios z Mytilény (Ἀλκαίος Μυτιληναῖος) ➤ s. 97

Alkidamás z Eleje (Ἀλκιδάμας), asi 4. stol. př. n. l., rétor a sofista, žák Gorgiův, odpůrce Ísokratův. Díla: *O sofistech* (Περὶ σοφιστῶν, *Peri sofistón*); *Odysseus o zradě Palamedově* (Ὀδυσσεὺς κατὰ Παλαμήδους προσοδίας, *Odysseus kata Palamedús prosodiás*; nepochází od něho). Mezi ztracenými díly byl nejnvý-

znamnějším spísem *Múseion* (Μουσεῖον), obsahující mj. jeden z agónů (zápasů) Homéra s Hésiodem.

BLASS, ve vydání Antifóna, Leipzig 1914; RADERMACHER, *Artium scriptores*, 135-147.

Alkifrón (Ἀλκίφρων), 2. stol. n. l., rétor a sofista, autor 124 dopisů, důležitých pro poznání athénské soukromého života ve 4. stol. př. n. l.; autor je vydáván za dopisy napsané rybáři, obyčejnými občany, příživníky a hetérami a předvádí na nich typy nové attické komedie.

Alkmaión z Krotónu (Ἀλκμαίων), 6.-5. stol. př. n. l., filozof a lékař stojící blízko pýthagořejské školy. V iónském dialektu napsal spis *O přírodě* (Περὶ φύσεως, *Peri fyseós*). DIELS – KRANZ, *VS*, I, 210-216.

Alkmán (Ἀλκμάν) ➤ s. 107

Ameipsiás (Ἀμειψιάς), 5. stol. př. n. l., skladatel "staré" komedie. Známe 7 názvů jeho komedií: *Konnos* (Κόννος, jméno Sókratova učitele hudby) byl uveden o Dionýsiích v r. 423 př. n. l. a obdržel druhé místo za Kratínovou *Lahví* (*Pýtiné*), třetí byla Aristofanova *Oblaka*. Ameipsiás ještě v r. 414 př. n. l. zvítězil o Dionýsiích se svými *Hodovníky* (Κωμασταί, *Kómastai*) nad Aristofanovými *Ptáky*. (Tato komedie je však přisuzována rovněž Frýnichovi.) MEINEKE, *FCG*, II, 701-714; KOCK, *CAF*, I, 670-678.

Amelésagorás (?) (Ἀμελησαγόρας), byla mu připisována jedna *Atthis* (Ἀτθίς) z doby před 3. stol. př. n. l. JACOBY, *FGrHist*, 330.

Amelios Gentiliános (Ἀμέλιος Γεντιλιανός), původem z Etrúrie, 3. stol. n. l., žák Plótínův, postaral se prý o vydání *Poznámek* (Σχόλια, *Scholia*, 100 kn.), založených na rozhovorech s Plótínem, a dále pak díla Núméniova. Svědectví u Porfyria, Eunapia a ve slovníku *Súda*.

Ammónios (Ἀμμώνιος), 2. stol. př. n. l., žák a nástupce Aristarchův, vykládal Homéra, Pindara, Aristofana (zvláště v díle *Kómódúmenoí*, Κωμωδοῦμενοι, o osobnostech napadaných ve staré attické komedii). Některé názvy jeho děl známe od Didyma.